

Mythologia, Venise, 1567 - IV, 08 : De Endymione

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[38\] : De Atlante & Endymione](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IV

[Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 08 : De Endymione](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IV

[Mythologie, Paris, 1627 - IV, 09 : D'Endymion](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IV

[Mythologie, Lyon, 1612 - IV, 08 : D'Endymion](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - IV, 08 : De Endymione, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 28/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/842>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination105v°-106r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Endymion](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Mythologia.

cissimi astronomi, qui ad perpetuam sui memoriam nomina suorum filiorum astris indidit, quod & alii plerique fecerunt, & Conon Ptolemaei tempore Comam vocavit Berenices. Proclus in commentariis, quos in Opera & Dies Hesiodi scripsit, omnium sphaerarum animas, viresque diuinas, illas esse scripsit, quae Pleiades vocantur: ut Celeno Saturni sit anima, Sterope sphaerae Iouis, Merope Martis, Electra solis, Alcyone Veneris, Maia Mercurii, Taygete lunae; quarum aliae cum suis planetis, aliae cum aliis Diis rem habuisse dicuntur, quod Ouid. indicauit lib. 4. Fastorum;

10

Pleiades incipient humeros releuare paternos,
 Quae septem dici, sex tamen esse solent.
 Seu quod in amplexus sex hinc venere Deorum,
 Nam Steropeu Marti concubuisse ferunt.
 Neptuno Alcyonen, & te formosa Celeno.
 Maiam, atque Electram, Taygetenque Ioui.
 Septima mortali Merope tibi sisyphæ nupsit.
 Penitet: & facti sola pudore latent.

Cetera multa, quae de his fabulantur antiqui, praetermittenda censui in praesenti, quia ad hanc partem suscepti negotii non attinent. Nunc de Endymione dicemus.

20

De Endymione.

Cap. VIII.

Endymion autem fuit Aethlii filius & Calices. Hic ut scribit Pausanias in prioribus Eliacis, a Luna fuit amatus, ex qua filias quinquaginta suscepisse fabulantur, cum tamen alii tres tantum filios inquam, Pronem, Epenum, ac Aetolum; filiam Eurydicen ex Asterodia, vel Chromia, vel Hyperippe illum suscepisse. Habuit filiam praeterea Pisam, quae Pise Olympiae nomen dedit. Huic alium filium, addidit Isacius cum ita scribat;

30

Alii dicunt quod Phethir filius fuit Endymionis. Huc aiunt Iouis fuisse nepotem, quippe cum Aethlius Iouis & Protogeniae fuisset filius; qui munus id a Ioue obtinuit, ut vitæ mortisque sibi esset arbiter, ut traditum est ab Hesiodo, Acasilao, Pisandro, Pherecyde, & Nicandro in secundo rerum Aetolicarum, & ut scripsit Theopompus in Epopxis. Fertur praeterea Iupiter illum in caelum accepisse; quem, cum Iunonem, vitare conatus esset, deceptum ab Idolo oblato ad inferos detrusit. Fuerunt qui dicant Endymionem fuisse Elidis Regem, atque ob iustitiam in Deorum numerum relatum, mox impetrasse a Ioue ut perpetuo dormiret, quem alii Spartanum, alii Eleum esse crediderunt. Fama est hunc in Latmo Cariae monte in antrum quodam versari solitum, vbi ciuitas erat Heracles, ut scripsit Nicander in secundo Europæ. Dicunt Lunam in illud antrum venire solitam, & cum Endymione congregari, quod ita attigit Ouid. in Epistola Leandri;

40

Non sinit Endymion te pectoris esse seueri.
 Fac subiant animo Latmia saxa tuo.

Cicero tamen lib. primo Tusculanarum Disputationum perpetuo dormientem Endymionem in Latmo Cariae monte a Luna adamatum dicit sola oscula Lunae accepisse, neque unquam exspectum fuisse, cum ita scribat; Endymion vero, si fabulas audire volumus, nescio quando in Latmo obdormiuit, qui mons est Cariae, nondum opinor exspectus. Num igitur eum curare censeat;

centes, cum luna laboraret, a qua confopitus putatur, ut eum dormientem oscularetur? quod ipsum scripsit etiã Lucianus in dialogo Veneris & Lunę. Theocritus felicem putavit Endymionē, quia semper dormitet, neque vllas sentiret molestias, cum ita scribat in tertia Aeglog.

Ἐνδύμιον ἰδὼν ἔπειτα τῆς Ἑρμιόνης ἢ ἄλλου ἰαίου

Ἐστύχαιον

Inideo dulci somno, semperque grauo
Endymioni.

Atque tot ferè sunt de Endymione fabulose ab antiquis tradita. Nunc quæ causa horum fingendorum fuerit, inuestigemus. Atque primum scire conuenit multa antiquos ad illustrium virorum perpetuam memoriam conuinxisse, quæ postea fabulosis ornamentis vestita ad humanæ vitæ utilitatem & eruditionem fuerunt informata. Sic illa, quæ dicta sunt de Endymione, ad perpetuam eius viri memoriam ab antiquis poetis fuerunt hæta. Qui verò magis historice rem explicarunt, dicunt Endymionem dictum fuisse in eo monte perpetuò dormire, & a Luna amari; quia cum dormiret per diem, per noctem, quo tempore ferè exire solent de suis latebris, ad lunæ lumen venaretur; neque vnquam per diem videbatur. Alii dicunt primum Endymionem rerum sublimium speculationem inuenisse, cui rei fabulæ locum dedit luna ob tam varias luminis formas & mutationes, cum de illa præcipuè cognoscenda esset sollicitus; qui cum noctu his considerationibus esset intentus, somno non fruebatur, at dormiebat per diem. Hic prior, ut testatur Lucianus in Astrologia, lunę rationem mortalibus ostēdit, sicuti Phaethon deprehendit solis cursum: quæ causa extitit cur luna illum amasse dicta sit, ut testatur Pinius in lib. secundo. Non desuerunt tamen qui Endymionem hominem segnem, ac somno desidixque deditum fuisse putarint, vnde in illos qui sunt huiusmodi conuenit id dictum: somnus Endymionis: in illos enim conuenit, qui negligenter adeo aliquid faciunt, ut dormire videantur. Neque mirum videri debet Endymionem virum Astronomiæ peritum, & in considerandis stellarum cursibus diligentissimum, ab illis segnem & voluptarium fuisse creditum: cum etiam Aeneas, quem nonnulli tantopere extollunt laudibus, ut bibax & gloriosus & iactabundus ab Apolline carpatur apud Homerum in lib. vigesimo Iliadis;

Αἰνῶν τρυφῶν βουλομένη, πῶτις ἄνδρα,

ταῖς τρυφῶν βασιλεύσει, πῶτις ἄνδρα τείλει.

Aenea Troum ductor, quo grandia facta,

Quæ Reges inter, repletaq; pocula lætus

Pollicitus fueras?

Quæ res forte causa fuit cur Aeneas Veneris & Anchisæ filius creditus sit. Me tamen non præterit alios fuisse, qui pastorem fuisse Endymionem putarint, qui nocturnis pascuis delectaretur, cum alii pastores clausos greges in stabulis haberent; atque cum huius greges magnopere pinguescerent, fabulæ datus est locus, quæ Luna eius amore capta illud Endymionis gregibus donaret. Hunc mortuum esse & sepultum apud se testari sunt Elei, qui insigne sepulchrū illi erexerūt. Nihil aliud aut p hæc significatur, quã diligentiam omnibus in rebus esse vitæ, cū maxime Dei auxiliū iis præcipue præsto esse soleat, qui & ipsi non sint desides, & illud suppliciter implorauerint. Nã certe quæ Deus nõ fauet desidix. At Endymione relicto de Fortuna dicamus.

Dd 1 De